

STEFAN GRANICZNY

Sesja kameralna
Komisji Zagospodarowania Lasu PTL
na temat:
"Kierunki rozwoju szkółkarstwa leśnego w
świetle aktualnej problematyki hodowlanej"

Sesja odbyła się 15 listopada 1991 r. w siedzibie IBL w Warszawie. Obrady zainicjował **S**ustępujący przewodniczący Komisji (autor doniesienia), po powitaniu uczestników (32 osoby) i przyjęciu programu sesji.

1. **Doc. dr hab. Andrzej Gorzelak** — "Stan i kierunki rozwoju szkółkarstwa leśnego w Polsce oraz w niektórych krajach Europy". Autor przedstawił rozwój szkółkarstwa i jego tendencje do kształtowania modelu szkółek zespolonych 4–8 ha o kwadratach ca 1 ha. Omówił stale rosnące zapotrzebowanie sadzonek i stąd nieodzowne ilości szkółek różnego typu. **Doc. dr hab. A. Gorzelak** scharakteryzował również gospodarke szkółkarską Austrii, Niemiec, Francji, Finlandii, Szwecji i Norwegii.

2. **Mgr inż. Anna Kłoskowska** w referacie pt. "Metody produkcji sadzonek w szkółkach otwartych" omówiła szczegółowo metody i technikę produkcji sadzonek, podkreślając, iż ponad 90% sadzonek hoduje się w szkółkach otwartych. Na tym tle Autorka zwróciła uwagę na wiele niezbędnych zabiegów prowadzących do hodowli odpowiedniego materiału.

3. **Mgr inż. Lesław Mateja** przedstawił referat pt.: "Metody produkcji sadzonek w środowisku kontrolowanym z odkrytym i zakrytym systemem korzeniowym". Autor omówił szczegółowo konstrukcję namiotów foliowych, pożądane warunki klimatyczno-glebowe, rodzaje podłoży dla sadzonek, korzystne zagęszczenie siewek na 1 m². Zalecił hodowlę w namiotach foliowych: brzozy, olchy, modrzewia, świerka, wyłączając sosnę. Omówił też hodowlę sadzonek w różnego rodzaju pojemnikach zapobiegających deformacji korzeni sadzonek. Wszystkie referaty opublikowano w *Lesie Polskim* w 1992 r.

W dyskusji zabrało głos 12 uczestników sesji.

- Poruszono konieczność badań glebowych w odnowieniach i szkółkach (dr inż. J. Dzierzbicki).
- Omawiano potrzebę popierania modrzewia jako przedplonu na grunty leśne i porolne (mgr inż. T. Zasowski, doc. dr hab. A. Gorzelak, J. Szwed, doc., dr S. Graniczny).
- Prof. dr hab. K. Urbański uznał obecny kierunek szkółkarstwa za właściwy i szczegółowo omówił odpowiednie standardy sadzonek, popierał również produkcję materiału wegetatywnego, lub metodę kultur tkankowych dla plantacji nasiennych, potrzebę doboru materiału siewnego na odpowiednie siedliska, celowość wprowadzania dębów bezszypułkowego i szypułkowego.
- W sprawie plantacji nasiennych zabierał głos mgr inż. M. Berft, postulując wprowadzanie większej ilości klonów.
- Mgr inż. A. Niski przestrzegał przed zbytnim popieraniem szkótek podokapowych, poruszył też potrzebę wydania aktualnego podręcznika szkółkarskiego.
- Poruszono również sprawę niezbędnych mikoryz w szkółkach (mgr inż. Pajek) i doc. dr hab. A. Gorzelak, który też poinformował o szkodliwości stosowania herbicydów w uprawach.
- Mgr inż. Z. Szelaąg stwierdził, że w terenie system administracji szkółkarskiej jest mało sprawny ze względu na brak możliwości rozliczeń z poszczególnych prac i ich bilansowania.
- W sprawach szkółkarskich i ogólnie hodowlanych zabrali na koniec też głos mgr inż. M. Kasprzyk (problemy kontrolowania zbioru nasion) i Pani doc. dr Jadwiga Kermen, która zaproponowała dostępne w sprzedaży szczepionki do przyspieszonego kompostowania odpadów.

Po dyskusji wybrano komisję wnioskową w składzie: prof. dr hab. K. Urbański, mgr inż. A. Niski, doc. dr hab. A. Gorzelak, doc. dr S. Graniczny, mgr inż. A. Kłoskowska, mgr inż. L. Mateja.

Na zakończenie sesji ustępujący przewodniczący — doc. dr S. Graniczny podziękował serdecznie uczestnikom za udział i pożegnał wszystkich członków byłej Komisji Zagospodarowania Lasu przy Zarządzie Głównym PTL.

Wnioski

- Właściwe jest preferowanie kierunku poprawy warunków ekologicznych produkcji sadzonek przez zmniejszanie kwater produkcyjnych w istniejących szkółkach, rozwój małych śródleśnych szkótek oraz szkótek podokapowych.
- Wydaje się konieczne kontynuowanie specjalistycznej produkcji sadzonek z odkrytym i zakrytym systemem korzeniowym przeznaczonych na tereny trudne do odnowienia, szczególnie w reglu górnym.
- W świetle programu zwiększania lesistości kraju warto poczynić przygotowania do odpowiednio większej produkcji sadzonek.

- Istotnym zagadnieniem jest potrzeba produkcji sadzonek mnożonych generatywnie i wegetatywnie do zakładania plantacji drzew szybko rosnących na żyzniejszych gruntach porolnych.
- Metody produkcji sadzonek zmieniają się wraz z rozwojem wiedzy leśnej i postępem organizacyjno-technicznym ale celem ich jest podnoszenie jakości materiału sadzeniowego.

Podcinanie korzeni rosnących siewek może być alternatywą do hodowania wieloletek wielu gatunków metodą szkółkowania.

Podcinanie korzeni wykonane przy użyciu specjalnych podcinaczy korzeni znacznie zmniejsza pracochłonność szkółkowania, a także likwiduje ryzyko deformacji korzeni.

Celowe jest rozpowszechnianie mikoryzacji sadzonek produkowanych na otwartej powierzchni oraz w warunkach kontrolowanych z odkrytym i zakrytym systemem korzeniowym.

Przy produkcji sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym niezbędne są linie produkcyjne oraz sprzęt do transportu i sadzenia.